

Sygn. akt I AGa 79/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2018 roku

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Irena Ejsmont - Wiszowata
Sędziowie	:	SSA Bogusław Dobrowolski SSO del. Jacek Malinowski (spr.)
Protokolant	:	Urszula Westfal

po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2018 roku w Białymstoku

na rozprawie sprawy z powództwa **A. B. i P. T. (1)**

przeciwko **(...) w O., (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 26 października 2017 r. sygn. akt V GC 185/17

I. Oddala apelację.

II. Zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego (...) (...) w O. kwotę 2000 zł tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

B. I. E. J. M.

UZASADNIENIE

Powodowie P. T. (1) i A. B. wnieśli o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanych (...) (...), (...) Sp. z o.o. w W. (dalej jako: (...)), (...) S.A. w W. (dalej jako: (...)) i (...) Sp. z o.o. w W. (dalej jako: (...) B..”), solidarnie kwoty 290.879,51 zł wraz z ustawowymi odsetkami: od kwoty 27.419,65 zł od dnia 14 października 2014 r. do dnia zapłaty, od kwoty 41.269,58 zł od dnia 7 lutego 2015 r. do dnia zapłaty, od kwoty 210.496,05 zł od dnia 31 marca 2015 r. do dnia zapłaty i od kwoty 11.694,23 zł od dnia 31 marca 2015 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Wskazali, że jako dalsi podwykonawcy wykonali prace, za które nie otrzymali od generalnego wykonawcy całości należnego wynagrodzenia, w związku z czym ich roszczenie opiera się o treść art. 647¹ § 5. k.c., przewidującego solidarną odpowiedzialność inwestora za dług generalnego wykonawcy.

Pozwani (...) (...), (...) i (...) B. wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zakwestionowali żądanie powodów tak co do zasady, jak i co do wysokości. Wskazali, że nigdy w żadnej formie (wyraźnej ani dorozumianej) nie wyrażali zgody na zawarcie umowy podwykonawczej przez powodów. Nadto (...) (...) podniosło, że nie może być postrzegane jako inwestor w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego, dotyczących umowy o roboty budowlane, gdyż zawarło z (...) umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym, do której rzeczony przepis kodeksu nie mają zastosowania.

Wyrokiem z dnia 26 października 2017 r. Sąd Okręgowy w Olsztynie oddalił powództwo oraz odstąpił od obciążania powodów kosztami procesu i nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Orzeczenie to zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

Województwo (...) realizuje projekt budowy sieci szerokopasmowej o nazwie (...) (dalej jako: (...)). W tym celu dnia 4 czerwca 2012 r. zawarło ono z (...) w S. umowę nr (...), na podstawie której zleciło inżynierowi kontraktu świadczenie usług w zakresie zarządzania i nadzoru nad realizacją projektu (...). W treści § 4 pkt 7 umowy inżynier kontraktu udzielił gwarancji na przedmiot zamówienia na okres od dnia odebrania poszczególnych zadań przez zamawiającego do dnia, w którym upłynie 5 lat od dnia złożenia wniosku o płatność końcową.

W trybie zamówień Województwo wyłoniło wykonawcę (...), z którym w ramach dialogu konkurencyjnego, dnia 19 kwietnia 2013 r. zawarło umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym, celem realizacji projektu inwestycyjno-budowlanego nr (...).

W pkt 2 preambuły do w/w umowy wskazano, że umowa zostaje zawarta dla realizacji przez strony wspólnego przedsięwzięcia, które zgodnie z § 1 pkt 71 umowy, polega na realizacji sieci (...), w szczególności poprzez pozyskanie praw dysponowania nieruchomościami i zezwoleń administracyjnych, zaprojektowanie i wybudowanie sieci (...) w opisanym w (...) rozwiązaniu bazowym, z dopuszczeniem rozwiązań alternatywnych, w granicach i na warunkach określonych w (...), w tym zwłaszcza infrastruktury, przygotowanie sieci do świadczenia usług dostępowych, oferowanie i świadczenie usług dostępowych, nadzór, eksploatację, zarządzanie i utrzymanie sieci (...) w czasie trwania partnerstwa. W treści § 1 pkt 36 umowy przyjęto, że inżynierem kontraktu będzie osoba wyznaczona przez podmiot publiczny do koordynacji wykonywania umowy, w szczególności przekazująca polecenia.

Zgodnie z § 18 pkt 5 w/w umowy partner prywatny (...) zobowiązał się do wyznaczenia kierownika budowy przed złożeniem pierwszego wniosku o wydanie decyzji o pozwolenie na budowę i poinformowania o tym na piśmie podmiot publiczny i inżyniera kontraktu. W treści § 22 pkt 10 umowy strony uzgodniły, że w przypadku, gdy na partnerze prywatnym ciąży obowiązek zapłaty należności na rzecz podmiotów trzecich w związku z realizacją przedmiotu partnerstwa, a partner prywatny nie przedstawi podmiotowi publicznemu potwierdzenia dokonania zapłaty tych należności zgodnie z postanowieniami umowy, to podmiot publiczny ma prawo potrącić kwotę niezapłaconych należności z wynagrodzenia należnego partnerowi prywatnemu i dokonać zapłaty bezpośrednio na rzecz tych podmiotów.

Dnia 11 lutego 2013 r. (...) zawarło umowę podwykonawczą z (...). Jej przedmiotem była realizacja określonych w umowie prac związanych z projektowaniem, wybudowaniem i dostawą materiałów infrastruktury (...). Załącznikiem do umowy był szczegółowy Zakres Prac Podwykonawcy. Strony umówiły się na wynagrodzenie w wysokości 74.239.848 zł.

W dniu 22 maja 2013 r. (...) zawarło umowę z dalszym podwykonawcą (...) B., której przedmiotem była realizacja określonych w umowie prac związanych z zaprojektowaniem, wybudowaniem i dostawą materiałów infrastruktury (...). Załącznikiem do umowy był szczegółowy Zakres Prac Podwykonawcy. Strony umówiły się na wynagrodzenie w wysokości 72.012.652,56 zł.

Dnia 3 czerwca 2013 r. (...) B. zawarło z C. umowę podwykonawczą nr (...), celem wykonania określonych prac projektowo-budowlanych związanych z realizacją projektu (...). W treści § 4 pkt 7 umowy C. zobowiązał się do uzyskania pisemnej zgody (...) B. i podmiotu publicznego na realizację umowy z wykorzystaniem podwykonawców. Uzgodniono, że do realizacji umowy C. może zatrudnić podwykonawców maksymalnie dla 50% zakresu prac zakreślonych umową. Zgodnie z treścią § 38 pkt 2 umowy, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w umowie lub przepisach prawa, wszelkie oświadczenia związane z wykonywaniem umowy wymagały formy pisemnej pod rygorem nieważności.

W dniu 15 czerwca 2013 r. C. zawarł umowę podwykonawczą z P. T. (1) i A. B., działającym w ramach spółki cywilnej (...). W treści § 2 pkt 10 umowy C. zobowiązał się do zgłoszenia dalszego podwykonawcy (powodów) do (...) B., (...), (...) i podmiotu publicznego, jako kwalifikowanego podwykonawcę w rozumieniu art. 647¹ § 2 k.c. W treści § 8 pkt 11 umowy P. T. (1) i A. B. jako dalsi podwykonawcy, zobowiązali się w ramach realizacji kontraktu do przedstawiania podmiotowi publicznemu, inżynierowi kontraktu i C. miesięcznych raportów zawierających informacje o stanie realizacji terminów wynikających z Harmonogramu Rzeczowo-Finansowego, a w pkt 12 – do zapewnienia wymienionym podmiotom i osobom przez nie upoważnionym wglądu do materiałów i dokumentów związanych z realizacją umowy. Umowę podwykonawczą w imieniu C. podpisał prezes zarządu Spółki – P. N..

W okresie od 30 czerwca 2013 r. do 24 lutego 2014 r. (...) zlecił P. T. (1) prowadzącemu przedsiębiorstwo pod nazwą (...) w S. (dalej jako: (...)), wykonanie prac projektowych i montażowych wraz ze spawaniem i pomiarami kabla światłowodowego w związku z realizacją projektu (...). Z tego tytułu (...) wystawił przeciwko (...) faktury VAT o nr: (...) na łączną kwotę 251.997,48 zł.

(...) zgłosiło łącznie, a Województwo autoryzowało 3 podwykonawców dla inwestycji (...), tj.: (...), (...) Sp. z o.o. w (...) Sp. z o.o. w Ł. oraz 8 dalszych podwykonawców, tj.: (...) B., (...) Sp. z o.o. w E., (...) Sp. z o.o. w G., C., (...) Sp. z o.o. w O., (...) Sp. z o.o. w G., (...) S.A. w O. i (...) Sp. z o.o. w P..

P. T. (1) i A. B. nigdy nie zostali formalnie (pisemnie) zgłoszeni Województwu, (...), (...) i (...) B., jako podwykonawcy C..

Przedstawiciele (...) nie uczestniczyli w żadnej z Rad Budowy o nr (...), dotyczących inwestycji (...), jakie odbyły się w okresie między 5 sierpnia 2013 r. a 31 sierpnia 2015 r. Nie uczestniczyli też w spotkaniach roboczych pomiędzy wykonawcą a zamawiającym, jakie odbyły się w dniach 2 października 2014 r. i 2 października 2015 r., ani w organizowanych cyklicznie posiedzeniach koordynacyjnych kierownictwa projektu. W takich radach i spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele Województwa, inżyniera kontraktu, (...), (...) i innych autoryzowanych podwykonawców.

W dniu 10 października 2013 r. (...) udzieliło P. T. (1) pełnomocnictwa do: 1) podejmowania wszelkich czynności formalno-prawnych przed organami administracji rządowej i samorządowej oraz osobami fizycznymi i prawnymi w sprawach związanych z projektowaniem (...), w zakresie uzyskania wszelkich niezbędnych decyzji administracyjnoprawnych, pozwoleń, uzgodnień, zezwoleń i zgód od właściwych organów, osób fizycznych i prawnych; 2) pozyskiwania prawa do nieruchomości na cele budowlane dla potrzeb realizacji w/w projektu, przy czym zawarcie umowy z obowiązkiem opłat cyklicznych wymagało każdorazowej zgody (...); 3) podpisywania w imieniu (...) oświadczeń o prawie do dysponowania nieruchomościami na cele budowlane w celu realizacji w/w projektu.

Uchwałą nr(...) z dnia 9 grudnia 2014 r. Zarząd Województwa udzielił P. T. (1) pełnomocnictwa do składania w imieniu Województwa oświadczeń woli: 1) skutkujących zawarciem umów, których przedmiotem jest: nabycie przez

Województwo prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane lub korzystania z niej lub określenie warunków korzystania z nieruchomości – dla potrzeb realizacji projektu (...); 2) o posiadanym prawie do dysponowania przez Województwo daną nieruchomością na cele budowlane na potrzeby realizacji w/w projektu; 3) o uzyskanie od osób fizycznych i prawnych zgód niezbędnych do realizacji inwestycji; 4) w tym wniosków i ewentualnych odwołań przed organami administracji publicznej mających na celu dokonanie wymaganych zgłoszeń lub uzyskanie decyzji administracyjnych, niezbędnych dla realizacji w/w projektu. Pełnomocnictwo nie obejmowało umocowania do składania oświadczeń woli skutkujących zawarciem umów, których przedmiotem jest nabycie przez Województwo prawa własności nieruchomości lub prawa użytkowania wieczystego gruntu.

W protokołach przekazania placu budowy z dnia 18 lutego 2014 r., 12 sierpnia 2014 r. i 10 września 2014 r., dotyczących projektu (...), P. T. (1) został wskazany jako kierownik budowy. W nagłówku każdego z protokołów w rubryce (...) wpisano (...), a w miejscu pod tabelą zleceń, jako „wykonawcę robót – (...). Protokół z 18 lutego 2014 r. został podpisany przez H. S. – jako koordynatora inżyniera kontraktu, P. N. – jako pełnomocnika wykonawcy i P. T. (1) – jako kierownika budowy. Protokół z 12 sierpnia 2014 r. został podpisany wyłącznie przez P. T. (1) – jako kierownika budowy, zaś protokół z 10 września 2014 r. przez H. S. – jako koordynatora inżyniera kontraktu i P. T. (1) – jako kierownika budowy.

Na placu budowy część pracowników (...) i (...) nosiła kamizelki z napisem (...), inni nosili kamizelki z logo Województwa i (...). Wymienieni poruszali się samochodami z logo (...).

W treści dzienników budowy o nr 1.09.02 i 1.10.05 z dnia 18 lutego 2014 r., dotyczących budowy na trasie O.-S.-L., jako kierownika budowy wskazano P. T. (1). W rubryce „wykonawca” postawiono niepodpisaną pieczętkę z nazwą (...). Wpisów w dzienniku budowy dokonali P. T. (1) – jako kierownik budowy, D. Ś. i H. O. – jako inspektorzy nadzoru telekomunikacyjnego oraz S. F. – jako kierownik projektu inżyniera kontraktu.

Dnia 1 października 2014 r. (...) B.. zleciło (...) wykonanie map do celów projektowych linii światłowodowej dla zadania (...), w relacjach (...) oraz projektu organizacji ruchu drogowego dla relacji 155, za wynagrodzeniem 44.216 zł, powiększonym o należną stawkę podatku VAT. Zlecenie zostało wykonane, a wynagrodzenie przelane na konto (...) dnia 13 stycznia 2015 r.

W dniu 24 czerwca 2015 r. (...) B.. zleciło (...) wykonanie powykonawczej inwentaryzacji geodezyjnej dla zadania (...) w powiecie S., za wynagrodzeniem w wysokości 15.000 zł, powiększonym o należną stawkę podatku VAT. Zlecenie zostało wykonane, a wynagrodzenie zapłacone przez (...) B.. w lipcu 2015 r.

Dnia 5 marca 2015 r. (...) wystawił przeciwko (...) B.. fakturę VAT nr (...) na kwotę 39.073,41 zł, tytułem sprzedaży materiałów budowlanych. Faktura została opłacona przez (...) B.. w dniu 11 marca 2015 r.

W latach 2014-2015 przedstawiciele (...) kontaktowali się e-mailowo z przedstawicielami (...) B.. Część e-maili dotyczyła pełnomocnictw udzielonych przez Województwo i (...), część – obowiązku dostarczenia dziennika budowy dla inżyniera kontraktu, a część – działań projektowych wykonywanych przez (...), w tym braku realizacji przezeń bliżej nieokreślonych zobowiązań wobec (...) B..

W piśmie z dnia 11 grudnia 2014 r. skierowanym do Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...), (...) informował, że nie ma żadnych wierzytelności ani roszczeń finansowych wobec C. z tytułu realizacji projektu (...).

W pismach z dnia 29 października 2015 r. skierowanych do Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) – (...), (...) i (...) B.. oświadczały, że do dnia złożenia niniejszych oświadczeń, z ich strony zostały uregulowane wszelkie należności wobec firm podwykonawczych, wynikające z realizacji: umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym z dnia 19 kwietnia 2013 r., umowy podwykonawczej z dnia 11 lutego 2013 r. zawartej między (...) i (...) oraz umowy podwykonawczej z dnia 22 maja 2013 r. zawartej między (...) i (...) B.. Jednocześnie oświadczono, że pomiędzy wykonawcą a podwykonawcami oraz między wykonawcami a zlecającymi nie istnieją żadne roszczenia ani spory

mogące skutkować powstaniem roszczeń wykonawców lub podwykonawców wobec zlecających z tytułu zapłaty wynagrodzenia za roboty budowlane.

(...) wystawił przeciwko C. następujące faktury VAT:

- nr (...)z dnia 28 lutego 2014 r. na kwotę 46.525,54 zł – za przejściowy odbiór projektu zgodnie z umową podwykonawczą nr (...) z dnia 15 czerwca 2013 r.;
- nr (...)z dnia 9 czerwca 2014 r. na kwotę 228.839,04 zł – za prace budowlano-montażowe na podstawie protokołu nr (...) zgodnie z umową podwykonawczą nr (...) z dnia 15 czerwca 2013 r.;
- nr (...)z dnia 21 lipca 2014 r. na kwotę 201.383,44 zł – za prace budowlano-montażowe na podstawie protokołu nr (...) zgodnie z umową podwykonawczą nr (...) z dnia 15 czerwca 2013 r.;
- nr (...)z dnia 8 października 2014 r. na kwotę 41.269,58 zł – za prace budowlano-montażowe na podstawie protokołu nr (...);
- nr(...) z dnia 23 stycznia 2015 r. na kwotę 210.496,05 zł – za prace budowlano-montażowe na podstawie protokołu nr (...), (...);
- nr (...)z dnia 23 stycznia 2015 r. na kwotę 11.694,23 zł – za prace budowlano-montażowe na podstawie protokołu nr (...).

Protokoły odbiorów przejściowych o numerach: (...) z dnia 11 lutego 2014 r., (...)z dnia 9 czerwca 2014 r., (...) z dnia 21 lipca 2014 r.,(...) z dnia 2 października 2014 r.,(...) z dnia 23 stycznia 2015 r. i (...) z dnia 23 stycznia 2015 r., zostały podpisane przez P. T. (1) jako dyrektora technicznego i W. S. z ramienia (...).

C. uregulował w/w należności fakturowe w łącznej kwocie 351.189,00 zł. Jednocześnie wystawił przeciwko (...) trzy faktury VAT: jedną tytułem sprzedaży towarów i dwie refaktury – na łączną kwotę 98.139,37 zł.

Postanowieniem z dnia 6 maja 2015 r., VIII GUp 4/15, Sąd Rejonowy w Białymstoku ogłosił upadłość C.. Pismem z 24 lipca 2015 r. P. T. (1) i A. B. zgłosili do masy upadłości w postępowaniu o sygn. akt VIII GUp 4/15, swoje wierzytelności w łącznej kwocie 299.990,53 zł.

Pismami z dnia 29 maja 2015 r. P. T. (1) i A. B. wezwali (...), (...) B.. i (...) do zapłaty kwoty 290.879,51 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot jednostkowych wskazanych w wezwaniach.

Pismem z dnia 1 czerwca 2015 r. P. T. (1) i A. B. o powyższym poinformowali Województwo wskazując, że w przypadku braku zapłaty przez (...), (...) B.. lub (...), wystąpią z żądaniem zapłaty do Województwa.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd uznał, że strona powodowa nie wykazała, aby którykolwiek z pozwanych (Województwo, (...) lub (...) B..) kiedykolwiek wyraził P. T. (1) i A. B. działającym w ramach (...) zgodę milczącą (w rozumieniu art. 647¹ § 2 zd. drugie k.c.) na zawarcie przez nich umowy podwykonawczej z C..

Zdaniem Sądu powyższe zapatrywanie de facto wydaje się potwierdzać stanowisko samej strony powodowej, która będąc reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, od początku, konsekwentnie podnosiła fakt wyrażenia przez pozwanych „zgody w sposób czynny” na zawarcie spornej umowy podwykonawczej. Sąd ocenił jednak, że ani Województwo, ani (...), ani (...) B.. takiej zgody nie wyrazili.

Po pierwsze, Sąd odwołał się do treści § 4 pkt 7 umowy podwykonawczej nr (...) z dnia 3 czerwca 2013 r., zawartej między (...) B.. a C., gdzie C. zobowiązał się jednoznacznie do uzyskania pisemnej zgody (...) B.. oraz podmiotu publicznego (Województwa) na realizację umowy z wykorzystaniem podwykonawców. Uzgodniono przy tym, że do realizacji umowy C. może zatrudnić podwykonawców maksymalnie dla 50% zakresu prac określonych umową. Nadto, po myśli § 38 pkt 2 kontraktu, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w umowie lub przepisach prawa, wszelkie

oświadczenia związane z wykonywaniem umowy wymagały zachowania formy pisemnej, pod rygorem nieważności. Sąd podkreślił, że kwestia braku uzyskania pisemnej zgody pozwanych na zawarcie przez powodów umowy z C., była okolicznością niesporną pomiędzy stronami procesu. Nadto, P. T. (1) w swoich zeznaniach przyznał, że żałuje, iż nie zwracał się do pozwanych o autoryzację (...) jako podwykonawcy C. i że taka autoryzacja nie została mu udzielona do dnia dzisiejszego. Co więcej dodał, że fakt niezgłoszenia powodów przez C. jako oficjalnych podwykonawców, był świadomym zabiegiem prezesa zarządu Spółki C., który w ten sposób chciał uniknąć płatności na rzecz niezgłoszonych podwykonawców.

Po drugie, Sąd nie zgodził się z twierdzeniami strony powodowej, że udzielone P. T. (1) przez Województwo i (...), odpowiednio w dniach 10 października 2013 r. i 9 grudnia 2014 r., pełnomocnictwa stanowiły wyrażenie przez pozwanych zgody czynnej na zawarcie przez współników (...) umowy podwykonawczej z C.. Według Sądu na taką konstatację z pewnością nie pozwala treść żadnego z umocowań. O ile bowiem udzielone pełnomocnictwa dotyczyły kwestii administracyjnoprawnych związanych z realizacją projektu (...), w tym pozyskiwania praw do gospodarowania nieruchomościami, o tyle umowa z C. z dnia 15 czerwca 2013 r. odnosiła się do realizacji konkretnego zakresu prac projektowo-budowlanych. Sąd zauważył przy tym, że tego rodzaju pełnomocnictwa zostały udzielone wielu różnym osobom i trudno uznać, aby wszystkie one na podstawie samych li tylko umocowań były traktowane jak podwykonawcy.

Po trzecie, Sąd wskazał, że z treści § 2 pkt 10 umowy zawartej między powodami a C. wynika wprost, że ten drugi zobowiązał się do zgłoszenia dalszego wykonawcy (powodów) do (...) B., (...), (...) i podmiotu publicznego, jako kwalifikowanego podwykonawcę w rozumieniu art. 647¹ § 2 k.c. Świadomość obowiązywania tego wymogu mieli powodowie, skoro jak zeznał P. T. (1), otrzymał on obietnicę C., że (...) zostanie zgłoszony do pozwanych jako autoryzowany podwykonawca. Byli oni przy tym świadomi również tego, że autoryzacja taka nigdy nie nastąpiła, co jednoznacznie podał w swoich zeznaniach P. T. (1), a co potwierdził A. B.. Nadto P. T. (1) na inwestycji (...) pełnił trzy różne i niezależne od siebie funkcje: 1) kierownika budowy z ramienia wykonawcy, 2) pełnomocnika Województwa i (...), oraz 3) podwykonawcy C.. Każda z tych funkcji miała swoje źródło w zupełnie innej czynności prawnej i już z tego względu nie należy ich ze sobą utożsamiać.

Po czwarte, z treści § 8 pkt 11 umowy podwykonawczej zawartej przez powodów z C., wynika wprost, że P. T. (1) i A. B. jako dalsi podwykonawcy, zobowiązali się w ramach realizacji kontraktu do przedstawiania podmiotowi publicznemu, inżynierowi kontraktu i C. miesięcznych raportów zawierających informacje o stanie realizacji terminów wynikających z Harmonogramu Rzeczowo - (...), a dodatkowo – do zapewnienia wymienionym podmiotom i osobom przez nie upoważnionym wglądu do materiałów i dokumentów związanych z realizacją umowy (pkt 12). Nie sposób więc zdaniem Sądu wykluczyć tezy, że gdyby powodowie faktycznie wywiązali się z przyjętego na siebie obowiązku i przekazali podmiotowi publicznemu lub inżynierowi kontraktu któryś z miesięcznych raportów zawierających informacje o stanie realizacji terminów wynikających z Harmonogramu Rzeczowo - (...), to w takim przypadku można byłoby rozważyć „stworzenie pozwanym realnej możliwości pozyskania wiedzy o postanowieniach umowy, jaką powodowie zawarli z wykonawcą, istotnych z punktu widzenia zakresu odpowiedzialności, którą inwestor na siebie przyjmie”.

Po piąte, wbrew tezie powodów, wyrażenia przez pozwanych zgody czynnej na zawarcie przez współników (...) umowy podwykonawczej z C., nie potwierdzają protokoły przekazania placu budowy z 18 lutego 2014 r., 12 sierpnia 2014 r. i 10 września 2014 r. Osnowa wskazanych dokumentów nie pozwala bowiem na wnioskowanie, aby pozwani mieli wiedzę o istotnych postanowieniach umowy podwykonawczej wiążącej powodów z C.. Nadto, w podpisywaniu w/w protokołów nie brał udziału żaden z legitymowanych do tego przedstawicieli pozwanych.

Po szóste, brak jest zdaniem Sądu podstaw do uwzględnienia sugestii strony powodowej, jakoby inżynier kontraktu był przedstawicielem Województwa, umocowanym do działania bezpośrednio w imieniu i na rzecz podmiotu publicznego. Tezie tej przeczą bowiem postanowienia kontraktu nr(...) z dnia 4 czerwca 2012 r., zawartego przez (...) z (...) w S.,

gdzie strony wyraźnie oznaczyły zakres umowy, stanowiąc że Województwo zleca inżynierowi kontraktu świadczenie usług w zakresie zarządzania i nadzoru nad realizacją projektu (...).

Po siódme, fakt noszenia na placu budowy przez część pracowników (...) i (...) kamizelek z napisem (...) oraz poruszania się przez wymienionych samochodami z logo Spółki, bynajmniej nie potwierdza wyrażenia przez pozwanych zgody czynnej na zawarcie przez powodów umowy podwykonawczej z C..

Po ósme, z dokumentów złożonych przez strony procesu wynika, że przedstawiciele (...) nie uczestniczyli w żadnej z Rad Budowy o nr (...), dotyczących inwestycji (...), jakie odbyły się w okresie pomiędzy 5 sierpnia 2013 r. a 31 sierpnia 2015 r., w spotkaniach roboczych między wykonawcą a zamawiającym w dniach 2 października 2014 r. i 2 października 2015 r., ani w organizowanych cyklicznie posiedzeniach koordynacyjnych kierownictwa projektu. W takich radach i spotkaniach uczestniczyli natomiast przedstawiciele Województwa, inżyniera kontraktu, (...), (...) i innych autoryzowanych podwykonawców.

Po dziewiąte, choć faktem jest, że w latach 2014-2015 przedstawiciele (...) kontaktowali się e-mailowo z przedstawicielami (...) B., to jednak treść tych wiadomości nie pozwala na wnioskowanie o wyrażeniu przez któregokolwiek z pozwanych zgody czynnej na udział powodów w inwestycji (...), w charakterze podwykonawców C..

Po dziesiąte, Sąd odnotował, że przy realizacji inwestycji (...), (...) B.. współpracowało nie tylko z autoryzowanym podwykonawcą (C.), ale też z (...) działającym w charakterze zleceniobiorcy. Z dokumentów zgromadzonych w toku postępowania wynikało zaś jasno, że (...) B.. rozliczyło się z (...) w całości z tytułu w/w zleceń i faktur VAT.

Po jedenaste, okolicznością korelującą z powyższymi spostrzeżeniami jest fakt, że w pismach z dnia 29 października 2015 r. skierowanych do Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...) – (...), (...) i (...) B.. zgodnie oświadczyły, że z ich strony zostały uregulowane wszelkie należności wobec firm podwykonawczych, wynikające z realizacji: umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym z 19 kwietnia 2013 r., umowy podwykonawczej z 11 lutego 2013 r. zawartej między (...) i (...) oraz umowy podwykonawczej z 22 maja 2013 r. zawartej między (...) i (...) B.. Jednocześnie oświadczone, że pomiędzy wykonawcą a podwykonawcami oraz między wykonawcami a zlecającymi nie istnieją żadne roszczenia ani spory mogące skutkować powstaniem roszczeń wykonawców lub podwykonawców wobec zlecających z tytułu zapłaty wynagrodzenia za roboty budowlane.

Po dwunaste, w piśmie z dnia 11 grudnia 2014 r. skierowanym do Urzędu Marszałkowskiego Województwa (...), wspólnicy (...) informowali, że nie mają żadnych wierzytelności ani roszczeń finansowych wobec C. z tytułu realizacji projektu (...). Pismem zaś z dnia 24 lipca 2015 r. powodowie zgłosili do masy upadłości C., w ramach postępowania upadłościowego VIII GUp 4/15, prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Białymstoku, wierzytelności wynikające z umowy podwykonawczej zawartej z C., w łącznej kwocie 299.990,53 zł. Powyższej niekonsekwencji co do wysokości wierzytelności należnych wobec C., strona powodowa nawet nie próbowała wytłumaczyć, mimo że wszyscy pozwani oprócz zasady, zakwestionowali także wysokość dochodzonego roszczenia.

Po trzynaste, Sąd zauważył, że stanowiące podstawę wystawienia przez (...) w/w faktur VAT (stanowiących z kolei podstawę wytoczonego powództwa) protokoły odbiorów przejściowych nr:(...) z 11 lutego 2014 r., (...)z 9 czerwca 2014 r., (...) z 21 lipca 2014 r., (...)z 2 października 2014 r., (...)z 23 stycznia 2015 r. i (...) z 23 stycznia 2015 r., zostały podpisane wyłącznie przez P. T. (1) jako dyrektora technicznego i W. S. z ramienia (...). Żaden z przedstawicieli pozwanych nie brał udziału w odbiorach prac wykonywanych przez powodów.

Po czternaste, z dokumentów zebranych w toku procesu wynikało wprost, że dla realizacji inwestycji (...), (...) zgłosiło łącznie, a Województwo autoryzowało tylko 3 podwykonawców (tj. (...), (...) Sp. z o.o. w (...) Sp. z o.o. w Ł.) oraz 8 dalszych podwykonawców (tj.: (...) B., (...) Sp. z o.o. w E., (...) Sp. z o.o. w G., C., (...) Sp. z o.o. w O., (...) Sp. z o.o. w G., (...) S.A. w O. i (...) Sp. z o.o. w P.).

Konkludując Sąd Okręgowy uznał, że powodowie reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, nie wykazali, aby którykolwiek z pozwanych miał wiedzę o istotnych elementach podmiotowo-przedmiotowych

umowy podwykonawczej zawartej przez (...) a C., warunkującą przypisanie pozwanym odpowiedzialności gwarancyjnej, o jakiej mowa w treści art. 647¹ § 5 k.c.

W tym stanie rzeczy podnoszona przez pozwane Województwo kwestia braku możliwości przypisania mu roli inwestora w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego, dotyczących umowy o roboty budowlane, z uwagi na zawartą z (...) umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym, jawiła się jako zupełnie drugorzędna. Niemniej jednak Sąd I instancji ocenił, że zapis § 22 pkt 10 umowy, wydaje się skutecznie eliminować odpowiedzialność solidarną partnera publicznego (Województwa) jako inwestora w rozumieniu przepisu art. 647¹ § 5 k.c.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

W apelacji od tego wyroku powodowie, zaskarżając go w całości, wnosili o jego zmianę i uwzględnienie powództwa.

Wnosili również o zasądzenie od pozwanych solidarnie na swoją rzecz kosztów postępowania za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Ponadto wnosili o przeprowadzenie dowodu z treści e-mail z dnia 3 i 4 grudnia 2014 r. od M. G. i E. H.(...)przesłanego od powoda P. T. (2), a także dowodu z przesłuchania powodów na okoliczność wyrażenia przez pozwanych milczącej zgody na zawarcie umowy podwykonawczej.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucali naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę materiału zebranego w sprawie, mającą istotny wpływ na treść wyroku, wyrażającą się w:

1) nie dokonaniu ustaleń co do przedmiotu umowy (...) z dnia 15 czerwca 2013 r. zawartej przez powodów (...)w B.,

2) dowolnym ustaleniu, że przedstawiciele (...) nie uczestniczyli w żadnej z Rad Budowy dotyczących inwestycji (...), jakie odbyły się między 5 sierpnia 2013 r. a 31 sierpnia 2015 r., w spotkaniach roboczych pomiędzy wykonawcą a zamawiającym, jakie odbyły się w dniu 2 października 2014 r., ani w organizowanych cyklicznie posiedzeniach koordynacyjnych kierownictwa projektu,

3) dowolnym ustaleniu, że strona powodowa nie wykazała, aby którykolwiek z pozwanych kiedykolwiek wyraził P. T. (1) i A. B. działającym w ramach (...) zgodę milcząca na zawarcie przez nich umowy podwykonawczej z C.,

4) dowolnym ustaleniu, że pozwani nie wyrazili zgody czynnej na udział wspólników (...) w realizacji inwestycji (...) w charakterze podwykonawców C.,

5) dowolnym ustaleniu, iż skoro P. T. (1) w swoich zeznaniach przyznał, że żałuje, iż nie zwracał się do pozwanych o autoryzację (...) jako podwykonawcy C. i że taka autoryzacja nie została mu udzielona do dnia dzisiejszego, to mówił o tym, że taka autoryzacja w ogóle nie została mu udzielona,

6) dowolnym ustaleniu, że udzielone P. T. (1) przez (...) i (...), odpowiednio w dniach 10 października 2013 r. i 9 grudnia 2014 r. pełnomocnictwa nie stanowiły elementu wyrażenia przez pozwanych zgody czynnej na zawarcie przez wspólników (...) umowy podwykonawczej z C.,

7) dowolnym ustaleniu świadomości powodów w kontekście treści § 2 pkt 10 umowy zawartej między powodami a C., obejmującym zobowiązanie C. do zgłoszenia dalszego wykonawcy (powodów) do (...) B., (...), (...) i podmiotu publicznego, jako kwalifikowanego podwykonawcę

w rozumieniu art. 647¹ § 2 k.c., jakoby byli oni świadomi również tego, że autoryzacja taka nigdy nie nastąpiła, co w ocenie Sądu jednoznacznie podał w swoich zeznaniach P. T. (1), a co potwierdził A. B.,

8) dowolnym ustaleniu, że P. T. (1) na inwestycji (...) pełnił trzy różne i niezależne od siebie funkcje: 1) kierownika budowy z ramienia wykonawcy, 2) pełnomocnika (...) i (...) oraz 3) podwykonawcy C., że każda z tych funkcji miała swoje źródło w zupełnie innej czynności prawnej i już z tego względu nie należy ich ze sobą utożsamiać,

9) dowolnym ustaleniu, że powodowie nie wywiązywali się z obowiązku zapewnienia podmiotowi publicznemu, inżynierowi kontraktu i C. i osobom przez nie upoważnionym wglądu do materiałów i dokumentów związanych z realizacją umowy,

10) dowolnym ustaleniu, że protokoły przekazania placu budowy z 18 lutego 2014 r., 12 sierpnia 2014 r. i 10 września 2014. nie potwierdzają wyrażenia przez pozwanych zgody czynnej na zawarcie przez współników (...) umowy podwykonawczej z C.,

11) dowolnym ustaleniu, że fakt akceptacji obecności na placu budowy i noszenia przez część pracowników (...) i (...) kamizelek z napisem (...) oraz poruszania się przez wymienionych samochodami z logo Spółki, nie potwierdza wyrażenia przez pozwanych zgody czynnej na zawarcie przez powodów umowy podwykonawczej z C.,

12) dowolnym ustaleniu, że treść wiadomości e-mail z lat 2014-2015 nie pozwala na wnioskowanie o wyrażeniu przez któregokolwiek z pozwanych zgody czynnej na udział powodów w inwestycji (...) w charakterze podwykonawców C.,

13) dowolnym ustaleniu, że zawiązana dodatkowo z (...) działającym w charakterze zleceniobiorcy przy realizacji inwestycji (...), (...) B.. Współpraca w ramach zleceń z dnia 1 października 2014 r. i z dnia 24 czerwca 2015 r. wyklucza zgodę czynną (...) na zawarcie przez powodów umowy z C.,

14) dowolnym ustaleniu i dokonanej ocenie przez Sąd I instancji, że zarówno rzeczowe, jak i osobowe środki dowodowe nie wykazały, aby pozwani poprzez swoje zachowanie wyrażone na zewnątrz zaakceptowali realizację wyodrębnionej części robót projektowo-budowlanych objętych umową z C.,

15) dowolnym ustaleniu i dokonanej ocenie przez Sąd I instancji, że umowa o (...) zawarta in casu pomiędzy (...)a (...) nie spełnia warunku objęcia swoim zakresem umowy o roboty budowlane oraz że jej zapis umowny zawarty w § 22 pkt 10³ wydaje się skutecznie eliminować odpowiedzialność solidarną partnera publicznego (Województwa) jako inwestora w rozumieniu przepisu art. 647¹ § 5 k.c.

Pozwane (...) (...) wносиło o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela w całości ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, jak też wyprowadzone na ich podstawie wnioski prawne co do braku solidarnej odpowiedzialności pozwanych wobec powodów jako dalszych podwykonawców robót budowlanych czyniąc je podstawą własnego rozstrzygnięcia.

W pierwszym rzędzie wskazać trzeba, że Sąd Apelacyjny na podstawie art. 381 k.p.c. oddalił zgłoszone w apelacji wnioski dowodowe o przeprowadzenie dowodów z treści e-maili i uzupełniającego przesłuchania powodów. Skarżący

w żaden sposób nie wykazali bowiem, aby dowodów tych nie mogli powołać w postępowaniu przed Sądem I instancji, albo że potrzeba powołania się na te dowody wynikła później. Niepowołanie zaś w pierwszej instancji znanych stronie dowodów dla stwierdzenia istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, wywołane – jak należy przypuszczać – przekonaniem o zbędności tych dowodów, nie uzasadnia potrzeby ich powołania dopiero w postępowaniu apelacyjnym z powołaniem się na niekorzystne dla strony ustalenia i ocenę, jakich dokonał Sąd I instancji.

Odnosząc się natomiast do podniesionego w środku odwoławczym zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. przypomnieć należy, że skuteczne jego postawienie wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego; to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej – niż przyjął sąd – wadze poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie przez skarżącego. W judykaturze powszechnie przyjmuje się, że zarzucanie naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów nie może polegać na przedstawieniu przez stronę alternatywnego stanu faktycznego, a tylko na podważeniu podstaw tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2001 r., sygn. akt II CKN 588/99, opubl. Lex nr 52347; z dnia 2 kwietnia 2003 r., sygn. akt I CKN 160/01, opubl. Lex nr 78813; z dnia 15 kwietnia 2004 r., sygn. akt IV CK 274/03, opubl. Lex nr 164852; z dnia 29 czerwca 2004 r., sygn. akt II CK 393/03, opubl. Lex nr 585758). Jeżeli bowiem z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysuwać wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., sygn. akt II CKN 817/00, opubl. OSNC 2000 nr 7-8, str. 139). Innymi słowy, skuteczne postawienie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że konkretny przeprowadzony w sprawie dowód został oceniony przez sąd niezgodnie z regułami oceny dowodów. Ocena dowodów polega zaś na ich zbadaniu i podjęciu decyzji, czy została wykazana prawdziwość faktów, z których strony wywodzą skutki prawne. Celem sądu jest tu dokonanie określonych ustaleń faktycznych, pozytywnych bądź negatywnych i ostateczne ustalenie stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia. Tymczasem w realiach niniejszej sprawy skarżący nie wykazali, z jakimi konkretnie regułami oceny dowodowej wnioski wynikające z przeprowadzonych w sprawie dowodów są sprzeczne, niezgodne, czy też jakich konkretnie dowodów nie uwzględniają. Dowodami tymi, wbrew odmiennemu przekonaniu powodów, nie są zaś same ich twierdzenia. Jako pochodzące od osób bezpośrednio zainteresowanych rozstrzygnięciem posiadają bowiem znikomy walor wiarygodności, stanowiąc tym samym w istocie jedynie polemikę z niewadliwymi ustaleniami Sądu I instancji oraz trafnym wnioskiem odnośnie braku wykazania przez powodów wynikającej z przepisu art. 647¹ k.c. podstawowej przesłanki odpowiedzialności gwarancyjnej pozwanych w postaci zgody na realizowanie umowy podwykonawczej. Sąd I instancji, pomijając już kwestię tego, czy pozwanemu Województwu można było przypisać status inwestora, słusznie przyjął, że żaden z pozwanych nie wyraził takiej zgody. Trafnie przy tym podniósł, że warunkiem koniecznym powstania solidarnej odpowiedzialności pozwanych (inwestora i wykonawców) za wynagrodzenie należne dalszemu podwykonawcy było wykazanie, że mieli oni wiedzę o istotnych elementach podmiotowo-przedmiotowych umowy podwykonawczej zawartej przez powodów z autoryzowanym podwykonawcą. Odpowiedzialny gwarancyjnie musi mieć bowiem możliwość poznania warunków, na jakich podwykonawca realizuje swoje prace, w tym również warunków finansowych. Powodowie natomiast nie wykazali, aby zapewnili pozwanemu możliwość zapoznania się z tymi warunkami. Sąd odwoławczy oceniając zatem jako prawidłowe ustalenia faktyczne Sądu meriti w całości przyjął je za własne. Podzielił jednocześnie dość obszerne, wsparte w szczególności orzecznictwem Sądu Najwyższego, rozważania prawne.

W tym stanie rzeczy nie można było zgodzić się ze skarżącymi, jakoby fakt posiadania przez pozwanych wiedzy o obecności na terenie budowy powodów z uwagi na noszenie przez ich pracowników kamizelek z napisem (...) oraz poruszania się samochodami z logo Spółki, miał przemawiać za wyrażeniem przez nich tzw. zgody dorozumianej na

zawarcie umowy podwykonawczej. Wskazać trzeba, że wiedza o obecności podwykonawcy na budowie i wykonywaniu przez niego prac wskazuje jedynie, że inwestor wie o tym, iż w procesie budowlanym uczestniczy podwykonawca, co nie jest równoznaczne z jego zgodą na skutek z art. 647¹ k.c.. W szczególności gdy, tak jak w niniejszej sprawie, proces budowlany dotyczył bardzo dużej inwestycji, rozciągniętej w czasie i przestrzeni, w którą zaangażowanych było wielu podwykonawców, w tym też dalszych podwykonawców. Większa ilość podwykonawców zaś zdecydowanie ogranicza możliwość skutecznego powoływania się na obecność podwykonawcy dla wykazania, że inwestor wyraził dorozumianą zgodę czynną z art. 647¹ k.c. To podwykonawca, jako bezpośrednio zainteresowany wstąpieniem w stosunek prawny, którego stroną jest inwestor, musi więc dopilnować swego skutecznego zgłoszenia u niego, powinien zabiegać o uzyskanie takiej zgody i w razie zaniechania wykonawcy przedstawić umowę podwykonawczą inwestorowi lub umożliwić mu zapoznanie się z jej warunkami istotnymi dla jego odpowiedzialności przewidzianej w art. 647¹ § 5 k.c. P. T. (1) zeznał natomiast, że o taką zgodę powodowie nie występowali (k. 1545v). Nie można więc nakładać na inwestora tak daleko idących obowiązków staranności, które zwalniałyby podwykonawcę z jakiegokolwiek dbałości o własne interesy. Nadto, jak wyżej zostało wspomniane, dla akceptacji przez inwestora postanowień umowy podwykonawczej koniecznym jest zapewnienie mu realnej możliwości zapoznania się z jej treścią. Winno to zaś mieć miejsce przed zawarciem umowy, a nie w trakcie jej obowiązywania. W przeciwnym bowiem razie mogłoby dojść do sytuacji, w której inwestor ma realną możliwość zapoznania się z umową dopiero w ostatnim etapie jej realizacji, a ochroną wynikającą z mocy przepisu art. 647 § 5 k.c. objęta zostałaby cała wartość przedmiotu takiej umowy. Niezależnie od tego w niniejszej sprawie możliwości wstecznej akceptacji umowy oponuje również fakt, że przywoływana przez powodów w apelacji na tę okoliczność korespondencja mailowa nie była adresowana do inwestora, w związku z czym nie miał on możliwości zapoznania się w odpowiednim czasie z jej treścią.

O udzieleniu przez pozwanych dorozumianej zgody na zawarcie przez powodów umowy podwykonawczej nie może być mowy również z tego względu, że jeden z powodów P. T. (1) dysponował udzielonym przez pozwanych pełnomocnictwem. W jego treści nie można bowiem doszukać się warunków tej umowy. Podobnie także wyrażenia przez pozwanych zgody na zawarcie przez powodów umowy nie potwierdzają protokoły przekazania placu budowy z dnia 18 lutego 2014 r., 12 sierpnia 2014 r. i 10 września 2014 r. Z dokumentów tych nie wynikało bowiem, że pozwani mieli wiedzę o istotnych warunkach umowy podwykonawczej.

Nie może też umknąć uwagi, że przepis art. 647¹ k.c., przewidujący solidarną odpowiedzialność inwestora wobec podwykonawcy, na mocy art. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia dochodzenia wierzytelności (Dz. U. z 2017 r., poz. 933) poddany został nowelizacji. W jej wyniku zaś został sformalizowany tryb postępowania prowadzący do powstania odpowiedzialności inwestora względem podwykonawcy, co istotnie obniża znaczenie praktyczne konstrukcji zgody dorozumianej. Jakkolwiek nowe przepisy stosuje się do umów o roboty budowlane zawartych po dniu wejścia w życie nowelizacji (czyli po dniu 1 czerwca 2018 – art. 12 tej ustawy), zaś umowa, z której powodowie wywodzą swoje roszczenie zawarta została przed tą datą, tym niemniej stanowi to istotną wskazówkę interpretacyjną w odniesieniu do umów zawartych uprzednio.

Dodania w tym miejscu wymaga, że powodowie w niniejszej sprawie nie wykazali też drugiej przesłanki odpowiedzialności inwestora z art. 647¹ k.c. w postaci odpowiedzialności wykonawcy wobec podwykonawcy. Zauważyć trzeba, że postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy w Białymstoku w sprawie sygn. akt VIII GUp 4/15 stwierdził zakończenie postępowania upadłościowego obejmującego likwidację majątku wobec dłużnika Spółki (...), będącego w stosunku do powodów wykonawcą, zaś powodowie jako jedyny dowód złożyli do sprawy zgłoszenie wierzytelności w celu umieszczenia na liście wierzytelności. Nie wykazali tym samym, czy, a jeśli tak – to w jakim stopniu – zostali zaspokojeni w toku postępowania upadłościowego. Nie można wykluczyć, choć oczywiście jest to mało prawdopodobne, że skoro powodowie zgłosili wierzytelność do masy upadłości i postępowanie upadłościowe zostało zakończone, zostali oni w jakimś zakresie zaspokojeni. W świetle bowiem art. 368 ust. 2 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 2344) sąd stwierdza zakończenie postępowania upadłościowego także wtedy, gdy w toku postępowania wszyscy wierzyciele zostali zaspokojeni.

Podsumowując, Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do podważenia prawidłowości zaskarżonego wyroku. Powodowie nie wykazali bowiem przesłanek odpowiedzialności solidarnej pozwanych za zobowiązania wynikające z zawartej przez nich z upadłą Spółką (...) umowy podwykonawczej.

Z tych przyczyn Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powodów jako nieuzasadnioną.

Mając na względzie trudną sytuację materialną powodów oraz kontekst sprawy wiążący się z subiektywnym przekonaniem strony o zasadności swego roszczenia, orzekając o kosztach instancji odwoławczej i obciążając nimi solidarnie powodów w części – co do kwoty 2.000 zł, Sąd Apelacyjny zastosował art. 102 k.p.c. Odstąpieniu od obciążania powodów w całości kosztami procesu oponowała natomiast zasada odpłatności postępowania cywilnego i wynikający z niej fakt uwzględnienia w każdym czasie fiskalnych konsekwencji zgłoszonego w procesie cywilnym roszczenia. Nie bez znaczenia przy tym było też to, że Sąd I instancji dość przekonująco wyjaśnił powodom motywy swego rozstrzygnięcia, a zatem powodowie nie zgadzając się z oceną Sądu winni brać pod uwagę finansowe następstwa swego stanowiska. Tym bardziej, że w toku postępowania byli reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika.

(...)